

RECITAL TERESIANO

Czwartek, 19 marca, godz. 18:00
Centrum Kultury Żydowskiej,
ul. Meiselsa 17

Sonnia L. Rivas- Caballero, mezzosopran
Juan Carlos de Mulder, vihuela
Belén Yuste, komentarz

Pamięci ks. Stanisława Musiała, SJ

W 2015 roku obchodzone jest 500-lecie urodzin św. Teresy od Jezusa, urodzonej w 1515 roku w Ávili i zmarłej w Alba de Tormes w 1582. Dzisiaj wzbudza zainteresowanie głównie jako postać związana z katolickim kultem, choć jej spuścizna ważna jest nie tylko z przyczyn religijnych. Mistyczka, pisarka, poetka, reformatorka, podróżniczka, założycielka zakonu opartego na skrajnym ubóstwie, kobieta wyprzedzająca swoją epokę.

Św. Teresa od Jezusa tworzyła tak zwane *Transformaciones a lo divino* (Boskie transformacje): do powszechnie znanych utworów muzycznych ze swojej epoki, tworzyła własne wiersze, zastępując nimi oryginalne słowa, z reguły o charakterze świeckim. Wiersze św. Teresy zwykle śpiewane były przez nią samą i jej siostry zakonne w trakcie długich podróży czy najważniejszych uroczystości.

W trakcie recitalu usłyszymy, między innymi, poematy *Vivo sin vivir en mí* (*Żyję, już w sobie nie żyjąc*), *Vuestra soy, para Vos nací* (*Z Twojej tu jestem przyczyny*), czy *Coloquio de Amor* (*Rozmowa miłosna*) autorstwa św. Teresy z Ávili; *La Fonte* (*Jak dobrze znam to źródło*), *Suma de Perfección* (*Całość doskonałości*) i *Cántico Espiritual* (*Pieśń Duchowa*) św. Jana od Krzyża oraz *Dos palomas vuelan hoy* (*Dwa gołębie się wzbiły*) i *Despertad de vuestro sueño* (*Zbudźcie się w tę godzinę*), bł. Anny od św. Bartłomieja, w wykonaniu mezzosopranistki **Sonnii L. Rivas-Caballero** przy akompaniamencie vihueli, na której zagra **Juan Carlos de Mulder**. **Belén Yuste** przedstawi sylwetkę świętej i tło historyczne prezentowanych utworów, które wykonywane będą do hiszpańskich kompozycji z XVI wieku, autorstwa m.in. Juana del Enziny, Diego Otiz , a także anonimowych twórców manuskryptu *Cancionero de Palacio* (*Śpiewnika pałacowego*), oraz do kompozycji sefardyjskich, co jest szczególnie ciekawe ze względu na żydowskie pochodzenie św. Jana od Krzyża i św. Teresy od Jezusa. Dla lepszego oddania ducha tamtej epoki, śpiewowi towarzyszyć będzie vihuela, instrument strunowy bardzo popularny w XVI wieku.

Wstęp na koncert za zaproszeniami do odebrania w Instytucie Cervantesa w Krakowie.

Organizatorami koncertu jest Instytut Cervantesa oraz Centrum Kultury Żydowskiej.

BIOGRAMY ARTYSTÓW

Sonia L. Rivas- Caballero

Mezzosopranistka, muzykolożka i pisarka. Prowadziła badania nad hiszpańskimi kompozycjami muzycznymi z XVI wieku pod kątem ich dopasowania, w warstwie metrycznej i strukturze, do poematów mistyków św. Teresy od Jezusa, św. Jana od Krzyża oraz bł. Anny od św. Bartłomieja.

Współautorka, wraz z Belén Yuste, biografii *Carmelita en Flandes* (Karmelitka we Flandrii, wyd. Edicel, 2006 i wyd. Carmel 2014) - o bł. Annie od św. Bartłomieja; *El arca de las tres llaves, la Reforma de Teresa de Jesús* (Skrzynia na trzy zamki, Reformy św. Teresy od Jezusa, wyd. Homolegens, 2008) o św. Teresie z Awili; *María Skłodowska-Curie: Una polaca en París* (Maria Skłodowska-Curie: Polka w Paryżu, wyd. Rocaviva, 2011); oraz trylogii *Teresa de Jesús. Ella misma* (Teresa od Jezusa. Ona sama, wyd. Espiritualidad, 2015).

Ma na koncie dwie płyty nagrane dla wytwórni RTVE-Música *Coloquio de Amor* oraz *Del Corazón Enamorado*, nagrodzone Bravo! Award 2004 oraz nominowane do nagrody Grammy Latino. Płyta *Recital Teresiano* jest zwieńczeniem jej muzycznych poszukiwań.

Koncertowała w całej Europie (m.in. w Ávili, Madrycie, Paryżu, Ambasadzie Hiszpanii w Stolicy Apostolskiej w Rzymie, bazylice w Lisieux we Francji). Wśród wielu oznaczeń, jakie otrzymała za swoje zasługi, warto wspomnieć o nominacji na *Dama de Honor de Santa Teresa* (przyznanej przez Armię Hiszpańską w 2006), Nagrodzie *Adobe de Oro* (2012) oraz odznaczeniu Zasłużony dla Kultury Polskiej, przyznanym przez Ministra Kultury RP w 2013 roku za wkład w popularyzację sylwetki i dorobku Marii Skłodowskiej-Curii w Hiszpanii.

Juan Carlos de Mulder

Gra na vihueli i teorbie, jest również kompozytorem. Wykonuje barokowe opery i oratoria z orkiestrami dyrygowanymi przez takich mistrzów jak Jordi Savall, Jean-Claude Malgoire czy Antoni Ros-Marbà.

Kieruje zespołem *Camarata Ibérica*, z którym nagrał wiele albumów (m.in. *Songs and Dances from the Spanish Renaissance* oraz *Música en el teatro de Calderón*).

Występował jako solista na całym świecie; na swoim koncie ma także solową płytę nagrałą dla RTVE- Música *Luis Milán, el maestro*.

Współpracował również z teatrami przy takich spektaklach jak *La gran Sultana* w Compañía Nacional de Teatro Clásico czy *Sonetos de Shakespeare*. Jest autorem kompozycji do przedstawień teatralnych *El Misántropo* (Mizantrop) oraz *La vida es Sueño* (Życie jest snem).

Belén Yuste

Pisarka, wykładowczyni, badaczka życia i twórczości św. Teresy. Współautorka, wraz z Sonnią L. Rivas-Caballero, biografii *Carmelita en Flandes* (Karmelitka we Flandrii, wyd. Edicel, 2006 i wyd. Carmel 2014) - o bł. Annie od św. Bartłomieja; *El arca de las tres llaves, la Reforma de Teresa de Jesús* (Skrzynia na trzy zamki, Reformy św. Teresy od Jezusa, wyd. Homolegens, 2008) o św. Teresie z Awili; *María Skłodowska-Curie: Una polaca en París* (Maria Skłodowska-Curie: Polka w Paryżu, wyd. Rocaviva, 2011); oraz trylogii *Teresa de Jesús. Ella misma* (Teresa od Jezusa. Ona sama, wyd. Espiritualidad, 2015), a także tła historycznego w librettach płyt *Coloquio de Amor, Del Corazón Enamorado* oraz *Recital Teresiano*.

Od 2011 roku koordynuje w Hiszpanii wydarzenia organizowane w ramach obchodów Roku Marii Skłodowskiej-Curie, jest również kuratorką wystawy *Una polaca en París* (Polka w Paryżu) o polskiej noblistce, a także konsultantką scenariusza do filmu dokumentalnego o św. Teresie.

Wśród wielu oznaczeń, jakie otrzymała za swoje zasługi, warto wspomnieć o nominacji na *Dama de Honor de Santa Teresa* (przyznanej przez Armię Hiszpańską w 2006), oraz odznaczeniu Zasłużony dla Kultury Polskiej, przyznanym przez Ministra Kultury RP w 2013 roku.

PROGRAM / PROGRAMA

Despertad de vuestro sueño (Zbudźcie się w tę godzinę),
wiersz Anny od św. Bartłomieja / poema de Ana de San Bartolomé,
(do utworu / sobre ***Señora de hermosa*** [Piękna Pani],
kompozytor / compositor Juan del Enzina, 1469 – 1529).

Dos palomas vuelan hoy (Dwa gołębie się wzbiły),
wiersz Anny od św. Bartłomieja / poema de Ana de San Bartolomé,
(do utworu / sobre ***Por unos puertos arriba*** [Przez przełęcz w górę],
kompozytor / compositor Antonio de Ribera, XVI w./s).

¡Oh, dulce Jesús! (Przenajśłodszy Panie),
wiersz Anny od św. Bartłomieja / poema de Ana de San Bartolomé,
(do utworu / sobre ***Pensad, oran al*** [Myślcie i módlcie się],
Śpiewnik Pałacowy, Anonim / Anónimo del Cancionero de Palacio).

Zagalas, ¿y qué buscáis? (Dzieweczki, skąd powołanie),
wiersz Anny od św. Bartłomieja / poema de Ana de San Bartolomé,
(do utworu / sobre ***Falai, miña amor*** [Mów, moja miłości],
kompozytor / compositor Luis de Milán, c. 1500 – c. 1561).

La fonte (Jak dobrze nam to źródło),

wiersz św. Jana od Krzyża / poema de San Juan de la Cruz,
(do utworu / sobre **Recercada quinta** [Ricercać piąty],
kompozytor / compositor Diego Ortiz, c. 1510 – c. 1570).

Suma de Perfección (Całość doskonałości),
wiersz św. Jana od Krzyża / poema de San Juan de la Cruz,
(do utworu / sobre **Las estrellas de los cielos** [Gwiazdy na niebie],
pieśń sefardyjska, Anonim / Anónimo sefardí).

Del Verbo Divino (O Słowie Bożym),
wiersz św. Jana od Krzyża / poema de San Juan de la Cruz,
(do utworu / sobre **Rahelica, baila** [Rachelo, tańcz],
Pieśń sefardyjska, Anonim / Anónimo sefardí).

Cántico Espiritual (Pieśń duchowa),
wiersz św. Jana od Krzyża / poema de San Juan de la Cruz,
(do utworu / sobre **Canción del emperador** [Pieśń imperatora],
kompozytor / compositor Luis de Narváez, c. 1500 – c. 1555).

Vuestra soy, para vos nací (Z Twojej tu jestem przyczyny),
wiersz św. Teresy od Jezusa / poema de Santa Teresa de Jesús,
(do utworu / sobre **Tres morillas** [Trzy panienki], *Śpiewnik Pałacowy, Anonim / Anónimo del Cancionero de Palacio*).

Nada te turbe (Lękom i troskom przystępu nie daj),
wiersz św. Teresy od Jezusa / poema de Santa Teresa de Jesús,
(do utworu / sobre **Decidle al caballero** [Powiedzcie kawalerowi], kompozytor / compositor Diego Pisador, c. 1510 – c. 1557).

Ayes del destierro (Żale wygnania),
wiersz św. Teresy od Jezusa / poema de Santa Teresa de Jesús,
(do utworu / sobre **¡Ay, triste que vengo!** [Ach, jakżem smutny!],
Śpiewnik Pałacowy, Anonim / Anónimo del Cancionero de Palacio).

En la fiesta de los Reyes (Na święto Trzech Króli),
wiersz św. Teresy od Jezusa / poema de Santa Teresa de Jesús,
(do utworu / sobre **Pedro, y bien te quiero** [Pedro, jakże Cię kocham],
kompozytor / compositor Juan del Encina, 1469 - 1529).

Véante mis ojos (Ukaż się moim oczom) (a capella),
(hiszpańska pieśń ludowa / canción popular española).

Vivo sin vivir en mí (Żyję, już w sobie nie żyjąc),
wiersz św. Teresy od Jezusa / poema de Santa Teresa de Jesús,
(do utworu / sobre ***Todos los bienes del mundo*** [Wszystkie dobra świata], Śpiewnik
Pałacowy, Anonim / Anónimo del Cancionero de Palacio).
